

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра сучасної української мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан

Філологічного факультету

проф. Бунчук Б.І.

_____ 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

Підготовка наукового дослідження
(вибіркова)

Освітньо-професійна програма	Українська мова та література
Спеціальність	<u>035 Філологія</u>
Галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший бакалаврський</u>
Факультет	<u>філологічний</u>
Мова навчання	<u>українська</u>

Чернівці – 2022

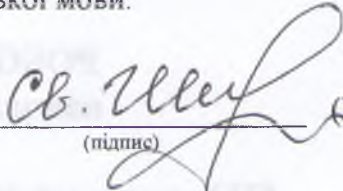
Робоча програма навчальної дисципліни «Підготовка наукового дослідження» складена відповідно до вимог її змісту (Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності 2015 р.) та відповідає освітньо-професійній програмі «Українська мова та література» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія в галузі знань 03 Гуманітарні науки, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 6 від «30» червня 2020 р.).

Розробники:

Струк Іванна Михайлівна – кандидат філологічних наук, асистент кафедри сучасної української мови.

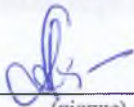
Затверджено на засіданні кафедри сучасної української мови.
Протокол № 1 від «30» серпня 2022 року.

Завідувач кафедри

(підпис) (Шабат-Савка С. Т.)
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою філологічного факультету.
Протокол № 2 від «5» вересня 2022 року.

Голова методичної ради факультету

(підпис) (Антофійчук А. М.)
(прізвище та ініціали)

© Струк І. М., 2022

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2022

1. Мета навчальної дисципліни: допомогти студентам у написанні й оформленні наукової роботи з української мови та методики її навчання (викладання). В основу покладено вимоги нормативних документів (державних стандартів) до оформлення складових роботи, а також використано рекомендації з різних довідкових видань.

2. Результати навчання за компетентностями:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Фахові компетентності:

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту незалежно від обраної спеціалізації.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовою.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних жанрів і стилів..

ФК 13. Здатність розуміти лінгвістику як особливу науку, що вивчає структуру і функціонування мови, володіти знаннями з усіх галузей мовознавства, історії української мови та сучасної української мови.

ФК 15. Здатність вільно оперувати основними поняттями, концепціями і фактами сучасної літературознавчої науки.

3. Програмні результати навчання:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації..

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією, добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання і самоосвіти..

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати мовні, літературні, фольклорні явища й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах діяльності та/або навчання.

ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності у галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

4. Опис навчальної дисципліни

4.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни: «Підготовка наукового дослідження»											
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2023	8	3	90	10	12			60	8	залік
Заочна	2023	8	3	90	3	5			82		залік

4.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. <i>Наукова робота як форма атестації студентів</i>												
Тема 1. Мета і завдання наукових робіт освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр».	14	2	2			10	14					14
Тема 2. Основні етапи виконання наукової роботи. Зміст, обсяг та структура наукової роботи.	14	2	2			10	15	1				14
Тема 3. Опрацювання наукових джерел. Оформлення наукової літератури	14		2		2	10	16		2			14
Тема 4. Загальні вимоги до оформлення наукової роботи. Вимоги до виконавців та наукових керівників курсових та дипломних робіт. захист наукової роботи з української мови	16	2	2		2	10	16	1	2			13
Разом за ЗМ 1	58	6	8		4	40	61	2	4			55
Змістовий модуль 2. <i>Сучасна наука та етика наукової діяльності</i>												
Тема 5. Наукові видання і наукова комунікація. Мова та стиль наукового дослідження	16	2	2		2	10	14		1			13
Тема 6. Академічна доброчесність науковця.	16	2	2		2	10	15	1				14
Разом за ЗМ 2	32	4	4		4	20	29	1	1			27
Усього годин	90	19	12		8	60	90	3	5			82

4.2.1 Теми практичних занять

№	Назва теми	К-сть год.	
		д.ф.н.	з.ф.н.
1	Мета і завдання наукових робіт освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр».	2	
2	Основні етапи виконання наукової роботи. Зміст, обсяг та структура наукової роботи.	2	
3	Опрацювання наукових джерел. Оформлення наукової літератури	2	2
4	Загальні вимоги до оформлення наукової роботи. Вимоги до виконавців та наукових керівників курсових та дипломних робіт. Захист наукової роботи з української мови	2	2
5	Наукові видання і наукова комунікація. Мова та стиль наукового дослідження	2	1
6	Академічна доброчесність науковця.	2	

4. 2.2. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-сть год.	
		д.ф.н.	з.ф.н.
1	Обов'язки студента-дипломника та наукового керівника. Специфіка писемних наукових текстів. Анотовані покажчики праць мовознавців з методики викладання (навчання) української мови	10	14
2	Написання резюме. Оформлення додатків та списку використаної літератури. Типові помилки при написанні наукової (курсової, дипломної) роботи	10	14
3	Нумерація розділів та підрозділів у науковій роботі. Оформлення ілюстрацій і таблиць. Посилання на використані джерела та цитування. Прийоми опрацювання наукової літератури з досліджуваної проблеми. Укладання картотеки ілюстративного матеріалу.	10	14
4	Відгук наукового керівника. Зовнішнє рецензування дипломної роботи.	10	13
5	Наукова стаття як самостійний науковий твір. Підготовка до наукової конференції та виступ з доповіддю.	10	13
6	Створення ефективної презентації.	10	14
	Разом	60	82

5. Форми і методи навчання. Вивчення курсу передбачає застосування *методів експериментально-теоретичного рівня*: аналіз і синтез, експеримент, індукція і дедукція, моделювання, гіпотетичний, історичний та логічний методи (допомагають досліднику з'ясувати ті чи ті достовірні факти під час дослідження процесів); *методів теоретичного рівня*: формалізація, абстрагування, аксіоматика, узагальнення та ін. (допомагають здійснити логічні

дослідження зібраних фактів); **методів метатеоретичного рівня**: діалектичний та системний методи аналізу (уможливлюють дослідження власне теорії та окреслення шляхів їх побудови).

Курс «Підготовка наукового дослідження» передбачає такі **форми навчання**: активні практичні заняття, бесіда, презентації науково-дослідних проєктів, рецензування та аналіз різних наукових праць.

6. Система контролю та оцінювання

Засоби оцінювання:

- контрольні роботи;
- наукові повідомлення;
- презентації результатів виконаних завдань і досліджень;
- опрацьовані наукові праці;
- укладання термінологічного словника з теми дослідження.

Форми поточного та підсумкового контролю

Форми поточного контролю: індивідуальні завдання; укладання бібліографії з теми дослідження або виправлення помилок у бібліографічному списку; формулювання мети, об'єкта і предмета дослідження; написання виступу для захисту наукової роботи; написання рецензії на наукову працю (статтю, доповідь, монографію, збірник праць тощо); підготовку анотації до наукової статті; огляд та аналіз періодичних видань.

Форма підсумкового контролю: залік.

7. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Студенти мають можливість отримати бали за такі види робіт:

- індивідуальні завдання – 10 балів;
- укладання бібліографії з теми дослідження – 8;
- написання рецензії на наукову працю – 15 балів;
- робота на практичних заняттях – 12 балів;
- написання виступу для захисту наукової роботи – 8 балів;
- підготовка анотації до наукової статті – 7 балів;
- тестова залікова робота – 40 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)		Кількість балів (залікова робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль № 2		
40	20	40	100

8. Рекомендована література

8.1. Основна

1. Види наукової роботи студентів (зміст, структура, вимоги) Житомир: Поліграфічний центр ЖДПУ, 2000. 14 с.
2. Довідник здобувача наукового ступеня: зб. нормат. док. та інформ. матеріалів з питань атестації наук. кадрів вищої кваліфікації. К.: Ред. «Бюл. Вищої атестац. коміс. України»: Вид-во «Голока», 2004. 69 с.
3. Дубасенюк О. А., Іванченко Л. В., Сбруєва А. А. Методичні основи організації дипломного дослідження з педагогіки: методичні рекомендації. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2004. 108 с.
4. Єріна А. М., Захотай В. Б., Єрін Д. Л. Меодологія наукових досліджень: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 212 с.
5. Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2005. 240 с.
6. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: [навчальний посібник]. К.: Кондор, 2009. 206 с.
7. Кульбабська О. В., Шатілова Н. О. Основи мовознавчих досліджень: модульний курс: навч. посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2016. 344 с.
8. Музика О. Л. Дипломні роботи з психології: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2007. 104 с.
9. Пономарів О. Д. Науковий стиль. *Стилістика сучасної української мови*: посібник. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2000. С. 9–12.
10. Дудик П. С. Науковий стиль мови і мовлення. *Стилістика української мови*: навчальний посібник. К.: Видавничий центр «Академія», 2005. С. 74–80.
11. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: навчальний посібник. К.: «Центр навчальної літератури», 2006. 312 с.
12. Осадчий М. М. Положення про організацію навчального процесу в Житомирському державному університеті імені Івана Франка. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2006. 40 с.
13. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі: [навчальний посібник]. К.: Центр навчальної літератури, 2003. 116 с.
14. Ростовський В. С., Дібрівська Н. В. Основи наукових досліджень та технічної творчості: підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Центр учбової літератури, 2009. 96 с.
15. Соловей М. І., Спіцин Є. С., Кудіна В. В. Методологія та технологія науково-педагогічних досліджень: посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Ленвіт, 2009. 192 с.
16. Спіцин Є. С., Назаров С. М. Організація науково-роботи студентів у вищому навчальному закладі. К.: КДЛУ, 2001. 64 с.
17. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: посібник. К.: Академвидав, 2004. 208 с.
18. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: [підручник]. К.: ВД «Професіонал», 2007. 240 с.

8.2. Додаткова

1. Барчук В. М. Основи наукових досліджень: матеріали до вивчення курсу. Івано-Франківськ: Прикарпатський нац. ун-т, 2000. 30 с.
2. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень: підручник. К.: Вища школа, 1997. 271 с.
3. Грушко І. М. Основи научных исследований. Харків: Вища школа, 1979. 200 с.
4. Гуйванюк Н. В. Основи наукових досліджень : методичні рекомендації до спецкурсу для студентів II курсу спеціальності „Українська мова та література”. Чернівці: ЧДУ, 1996. 19 с.
5. Еко Умберто. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки / пер. за ред. О. Глотова. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 224 с.
6. Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень: навч. посібн. Вид. 2-е, доп. і перероб. К.: Видавничий дім „Професіонал”, 2004. 208 с.
7. Курсові роботи з української мови: методичні вказівки до написання та орієнтовна тематика / за ред. А. П. Загнітка. Донецьк: ДонДУ, 15 с.
8. Мороз І. В. Структура дипломних, кваліфікаційних робіт та вимоги до їх написання, оформлення і захисту. К., 1997. 56 с.
9. Основи наукових досліджень: конспект / упор. Пістунов І. М. Дніпропетровськ, 2007. 79 с.
10. 12. Серета Л. П., Павленко В. С. На допомогу авторам навчальної літератури: навч. посібн. для викл. вищих навч. закладів. К.: Вища школа, 2001. 79 с.
11. Сидоренко В. К., Дмиренко П. В. Основи наукових досліджень: навч. посібник для вищих педагогічних закладів. К.: РННЦ „ДІНІТ”, 2000. 259 с.
12. Сурмін Ю. Майстерня вченого: підручн. для науковця. К.: НМЦ „Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні”, 2006. 302 с.
13. Технологія наукових досліджень. Харків: Інжек, 2005. 58 с.

8.3. Електронні інформаційні ресурси

1. Кульбаська О. В., Шатілова Н. О. Основи мовознавчих досліджень : модульний курс : навч. посібник. Чернівці, 2016. 344 с Режим доступу: https://kulbabska.com/images/catalog/pdf/study-materials/Kulbabska.com--PosibnikiOsnovi_movoznavcih_doslidzen_2016_rik.pdf
2. Словник української мови в 11 томах / Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР. Київ, 1970–1980. Режим доступу: <http://sum.in.ua/>
3. Словник української мови. У 20-ти т. / Український мовно-інформаційний фонд НАН України; за ред. В. М. Русанівського. Київ, 2010. Режим доступу: <https://services.ulif.org.ua/expl/Entry/index?wordid=1&page=0>
4. Український правопис. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>
5. Український національний лінгвістичний корпус Режим доступу: http://unlc.icybcluster.org.ua/virt_unlc_4.5/